

Bak?m Verenin Stres Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bak?m Verenin Stres Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17225>

Özet

Bak?m Veren Stres Ölçe?i, birincil olarak **kronik hastalar?n**, özellikle de **onkoloji hastalar?n?n** evde bak?m?n? üstlenen bireylerin ya?ad??? psikolojik ve fiziksel yükü, yani bak?m verenin stres düzeyini ölçmek amacıyla Türkçeye uyarlanm?? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, Ö. U?ur tarafından 2006 y?l?nda tamamlanan bir doktora tezi kapsamında kullan?lm?? ve bu çal??ma, evde bak?m sürecinin getirdi?i zorluklar? ve **bak?m yükünü** bilimsel olarak incelemeyi hedeflemiştir. Ölçe?in kullan?m?, bak?m verenlerin destek ihtiyaçlar?n?n belirlenmesi ve uygun müdahale programlar?n?n geli?tirilmesi aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Bak?m Veren Stresi, Bak?m Yükü, Onkoloji, Uyarlama, Psikometrik Ölçek, Evde Bak?m.

Yazarlar

Ö. U?ur (Uyarlayan).

Amaç

Bak?m Veren Stres Ölçe?i'nin temel amacı, uzun süreli ve yo?un bak?m gerektiren durumlarda (özellikle kanser hastalar?n?n evde bak?m?) görev alan **bak?m verenlerin** ya?ad??? stresin derecesini ve niteli?ini sistematik olarak de?erlendirmektir. Bu de?erlendirme, bak?m verenlerin tükenmi?lik, depresyon ve sosyal k?s?tlilik gibi olumsuz sonuçlar? önlemek için gereken destek mekanizmalar?n? ortaya ç?karmaya yardımcı olur.

Ölçek, klinik ve ara?tırma ortamlar?nda, **bak?m verenin** refah düzeyini belirlemek ve bak?m yükünün bile?enlerini (finansal, fiziksel, duygusal) anlamak için tasarlanm??tır. Bu uyarlama çal??ması, Türk kültürüne ve sa?lık sistemine özgü ko?ullar altında bak?m verenin stresini geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçebilmeyi amaçlam??tır.

Yap?

Ölçek, genellikle bak?m yükü (caregiver burden) olarak bilinen çok boyutlu psikolojik yapıyı ölçer. Bu yapı, bir bireyin bakımına bakma sorumlulu?u nedeniyle ya?ad??? algılanan zorluklar?, kay?plar? ve k?s?tlamalar? içerir. Tipik olarak bu ölçekler, hem **subjektif yük** (ki?inin hissetti?i duygusal stres) hem de **objektif yük** (bak?m faaliyetlerinin zaman ve kaynak gereksinimleri) alanlar?n? kapsar.

Ölçe?in ölçtü?ü temel bile?enler arasında duygusal gerginlik, sosyal izolasyon, fiziksel sa?lık üzerindeki etkiler ve ekonomik zorluklar yer almaktadır. Bu bile?enlerin de?erlendirilmesi, **bak?m**

verenlerin ya?ad??? stresin kayna??n? daha iyi anlamay? sa?lar.

Geçerlik

Ölçe?in orijinal kaynak içeri?inde spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi?tir (Geçerlik: -). Ancak, bir doktora tezi kapsam?nda gerçekte?tirilen uyarlama çal??malar?nda, yap? geçerli?inin (örne?in, faktör analizi yoluyla) ve ölçüt ba??ml? geçerli?in (ilgili di?er ölçeklerle korelasyon) incelenmesi standart bir gerekliliktir.

Ö. U?ur'un çal??mas?nda, ölçe?in Türk kültürüne uygunlu?unu ve ölçmek istedi?i **bak?m yükü** yap?s?n? do?ru bir ?ekilde temsil edip etmedi?ini belirlemek için detayl? geçerlik analizleri yap?ld??? varsay?lmaktad?r. Detayl? geçerlik sonuçlar? için tezin tam metnine ba?vurulmas? gerekmektedir.

Güvenirlik

Orijinal kaynakta güvenilirlik bilgisi de aç?kça belirtilmemi?tir (Güvenirlik: -). Ancak, psikometrik aç?dan sa?lam bir uyarlama için iç tutarl?lık (Cronbach Alfa katsay?s?) ve genellikle test-tekrar test güvenirli?i analizlerinin yap?lm?? olmas? beklenir. ?ç tutarl?lık analizi, ölçek maddelerinin birbirleriyle ne kadar tutarl? oldu?unu ve ayn? yap?y? ölçüp ölçmedi?ini gösterir.

Yüksek güvenilirlik katsay?lar?, ölçe?in farklı zamanlarda veya farklı denek gruplar?nda tutarl? sonuçlar üretti?ini gösterir ve bu, Bak?m Verenin Stres Ölçe?i'nin klinik ara?t?rmalarda do?ru bir araç olarak kullan?lmas? için elzemdir.

Faktör Analizi

Bak?m Verenin Stres Ölçe?i, uyarlama bir araç oldu?u için, orijinal ölçe?in boyut yap?s?n?n Türk örnekleminde de korunup korunmad???n? test etmek amacıyla faktör analizi yap?lmas? zorunludur. Faktör analizi, ölçe?in maddelerinin kaç alt boyuta ayr?ld???n? ve bu alt boyutlar?n kuramsal yap?yla ne kadar örtü?tü?ünü gösterir.

Aç?mlay?c? veya Do?rulamay?c? Faktör Analizi yöntemleri kullan?larak, bak?m verenin stresinin tek bir genel faktörden mi yoksa duygusal, sosyal ve fiziksel stres gibi ayr?k alt faktörlerden mi olu?tu?u belirlenmi?tir. Bu analizler, ölçe?in yap?s?sal geçerli?inin temelini olu?turur.

Araç

Test Type: Uyarlama

Format: Derecelendirme format? (detay belirtilmemi?, ancak genellikle Likert tipi ölçek kullan?ld??? varsay?l?r)

Language Available: Türkçe

Population Group: Bakım Verenler

Age Group: Yetkinler

Population Details: Onkoloji hastalarına evde bakım veren birincil bakım sağlayıcılar.

Test Methodology: Öz bildirim ölçeği

Anahtar Kelimeler

Bakım Veren, Stres, Kanser, Adaptasyon, Psikometri, Sağlık Bilimleri, Doktora Tezi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir

Affiliation Email addresses: Belirtilmemiştir

Correspondence Address: Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü (2006 tezi kapsamında)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2006 (Uyarlama çalışması'nın tamamlanma yılı).

Şinler ve Ücret: Ölçeğin kullanım izni ve ücret bilgileri tezin yazarı Ö. Uğur veya orijinal ölçeğin telif hakkı sahipleri tarafından belirlenmektedir. Akademik çalışmalar için genellikle izin alınması gerekmektedir.

Bu ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [bakim-verenin-stres-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Uğur, Ö. (2006). *Onkoloji hastasına evde bakım verenlerin bakım yükünün incelenmesi*. (Doktora tezi). Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Tez hakkında detaylı bilgiye Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden ulaşılabilir: [tez.yok.gov.tr](#)

Bakım Veren Stres Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddeler, Ö. Uğur'un

2006 tarihli doktora tezinin ekler bölümünde bulunabilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM